

Törvény a személyi elvű önkormányzatokról

I. Cím

Általános rendelkezések

1. cikkely

- (1) E törvény értelmében a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek, közösségük etnikai, kulturális és nyelvi identitásuk védelmében, az állam támogatásával létrehozhatják személyi elvű önkormányzatukat.
- (2) A nemzeti kisebbségek, identitásuk szabad kifejezése, megőrzése és fejlesztése érdekében, a személyi elvű önkormányzat választott testületei és szervei révén, autonóm közösségként, e törvény által meghatározott területeken döntéseket hozhatnak és azoknak érvényt szerezhetnek.

2. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat létrehozásának jogával a következő nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogosultak csoportuk más tagjaival együttesen: a magyar, a német, az ukrán, a szerb, a horvát, a szlovák, a cseh, az orosz, a bolgár, a török és tatár, a roma, az örmény, a görög és a lengyel.
- (2) Mindegyik, előbb felsorolt nemzeti kisebbség részére csak egyetlen személyi elvű önkormányzat hozható létre.

II. Cím

A személyi elvű önkormányzat feladatai, hatásköre és vezető testületei

3. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat ellátja az általa képviselt nemzeti kisebbség érdekeinek országos szintű képviseletét a művelődés, oktatás és tájékoztatás területén.

- (2) A személyi elvű önkormányzat feladatai általában:
- a) az általa képviselt nemzeti kisebbség országos jelentőségű művelődési intézményeinek fenntartása és működtetése;
 - b) az általa képviselt nemzeti kisebbség országos jelentőségű oktatási intézményeinek fenntartása és működtetése;
 - c) a közszolgálati médiumok nemzetiségi műsorainak felügyelete;
 - d) az általa képviselt nemzeti kisebbség művelődési és oktatási intézményeinek felügyelete az illető kisebbség identitását érintő területeken.
- (3) Feladatait a személyi elvű önkormányzat egyedül, illetve a Kormány megfelelő szerveivel megosztva, valamint a helyi és megyei tanácsokkal együttműködve látja el.
- (4) A felügyeleti és szakigazgatási jogkörök önálló, illetve a Kormánnyal megosztott gyakorlásáról külön jogszabály készül, mely tekintetbe veszi a személyi elvű önkormányzat választott testületeinek javaslatait.

4. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat vezető testületei:
- a) a nemzeti kisebbség tanácsa (a továbbiakban: a tanács);
 - b) a tanács végrehajtó bizottsága (a továbbiakban: a bizottság).
- (2) A tanács tagjainak számát a nemzeti kisebbség személyi kataszterébe felvett kisebbségi választók száma alapján határozzák meg, mégpedig a következő módon:

3000-ig	7
3001-5000	9
5001-15000	13
15001-25000	17
25001-50000	21
50001-100000	29
100001-200000	39
200001-400000	53
400001-1 millió	71
1 millió fölött	91

(3) A bizottságot a tanács választja meg 3 vagy 5 taggal (elnök, egy-egy illetve két-két alelnök és titkár).

5. cikkely

(1) A tanács önállóan dönt:

- a.) székhelyéről, működési rendjéről;
- b.) a saját alárendeltségben működő igazgatási szervek szerkezetéről, hatásköréről, működési rendjéről;
- c.) saját testületeinek nevééről és jelképeiről;
- d.) az általa képviselt kisebbség jelképeiről, azok használatáról, a kisebbség országos ünnepeiről, törvényes keretek között;
- e.) oktatási, művészeti, tudományos intézmények és intézetek, közgyűjtemények, könyvtárak, kiadók, közszolgálati rádió- és tévéstudiók alapításáról és fenntartásáról;
- f.) a nemzeti kisebbség emlékhelyeinek létesítéséről és fenntartásáról;
- g.) a közszolgálati rádió- és tévéadók a kisebbség rendelkezésére bocsátott műsoridejének felhasználásáról, e kisebbségi műsorok főszerkesztőinek kinevezéséről;
- h.) az általa képviselt kisebbség nyelvén oktató intézmények tanrendjének kialakításáról a kisebbség identitását érintő területeken, törvényben előírt feltételek mellett;
- i.) az általa fenntartott vagy működtetett intézmények, intézetek vezetőinek kinevezéséről, törvényben előírt feltételek mellett;
- j.) alapítványok, egyesületek támogatásáról pályázati rendszerben;
- k.) ösztöndíjak alapításáról;
- l.) díjak, kitüntetések létesítéséről, odaítélésük feltételeiről és szabályairól;
- m.) vagyona kezeléséről és leltáráról, vagyontárgyai vagy vagyonrészei elidegenítéséről, megterheléséről, vállalkozásba viteléről;
- n.) kulturális, oktatási és továbbképzési jellegű közszolgáltatások létesítéséről;
- o.) saját és az általa fenntartott intézmények költségvetésének kidolgozásáról és elfogadásáról;
- p.) egyéb, törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátásáról.

(2) A tanács jogszabálytervezeteket terjeszt be a Kormányhoz saját, valamint a művelődés- és oktatásügyi kormánysszervek hatásköreinek jobb összehangolása érdekében.

- (3) A tanács bármely, őt érintő kérdésében – amely az állami vagy kormányzati szervek hatáskörébe tartozik – tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben pedig állásfoglalást kérhet, javaslatot tehet; a megkeresett szerv a megkeresésére 30 napon belül köteles érdemben válaszolni.
- (4) A tanács elfogadja a személyi elvű önkormányzat statútumát, mely átfogóan szabályozza az önkormányzat belső működését, testületei és szervei közötti kapcsolatokat, működésük összehangolásának szabályait, az általa képviselt közösség jelképeit és ünnepeit, tartalmazza a kisebbség identitásának jogilag is meghatározható részét, a fenntartott intézményekkel való kapcsolattartást.
- (5) Megválasztja a személyi elvű önkormányzat elnökét és a bizottság többi tagját.
- (6) Döntéseit a tanács határozatok formájába teszi közzé.

6. cikkely

- (1) A bizottság feladatköre:
- a) a tanács határozatainak előkészítése;
 - b) az érvényes határozatok végrehajtása, illetve a végrehajtás ellenőrzése;
 - c) a személyi elvű önkormányzat költségvetési tervezetének elkészítése, e tervezet és a finanszírozási alapelvek képviselete a Kormány előtt,
 - d) a személyi elvű önkormányzat igazgatási és közszolgálati szervei és hivatalai vezetőinek kinevezése;
 - e) az önkormányzat vagyonának kezelése a tanács határozatai alapján.
- (2) A bizottság rendeleteket bocsát ki.

7. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat elnöke:
- a) elnököl a bizottság ülésein;
 - b) képviseli a személyi elvű önkormányzatot, mint jogi személyt;
 - c) aláírja a bizottság rendeleteit;
 - d) képviseli az önkormányzatot a Kormány ülésein;
 - e) átnyújtja a tanács által odaítélt díjakat, kitüntetések;

(2) Az elnök hatáskörét a tanács egészítheti ki.

(3) Az elnököt az alelnökök helyettesítik.

8. cikkely

(1) A személyi elvű önkormányzat vezető testületei által elfogadott határozatok, rendeletek közigazgatási rendelkezéseként érvényesíthetők.

(2) A tanács által elfogadott statútumot a Parlament ratifikálja és törvényként iktatja.

III. Cím

A személyi elvű önkormányzat megválasztása

9. cikkely

(1) A nemzeti kisebbség tanácsát közvetlen és titkos választások útján választják meg.

(2) Választásra jogosultak azok a 18. életévüket betöltött román állampolgárok, akik a kisebbséghez való tartozás vállalásának és kinyilvánításának kizárólagos és elidegeníthetetlen joga alapján kérik felvételüket a nemzeti kisebbség személyi kataszterébe.

(3) A választás arányos, országos és nyitott listás rendszerben történik.

(4) Jelöltlistákat a nemzeti kisebbség pártjai, érdekvédelmi szövetségei és kulturális egyesületei állíthatnak.

(5) A jelöltlistákat ábécésorrendbe állítják össze. A szavazás egyetlen lista egyetlen nevének a megjelölésével történik.

(6) A mandátumokat az elért szavazatok arányában juttatják a listaállítóknak a legnagyobb maradék elvének alkalmazásával. A listán belüli sorrendet az illető lista neveire leadott szavazatok száma alakítja ki.

10. cikkely

- (1) A nemzeti kisebbség személyi katasztere a polgármesteri hivatalok által egységes formában kibocsátott identitási igazolványok alapján készül el.
- (2) Az identitási igazolvány a következő adatokat tartalmazza:
 - a) az igazolvány száma;
 - b) tulajdonosának neve;
 - c) születésének ideje;
 - d) nemzetisége;
 - e) lakhelye;
- (2) Az identitási igazolványt kizárólag a nemzeti kisebbséghez tartozó személy szabad döntése alapján állítják ki.
- (4) Minden állampolgárnak legfeljebb csak egy identitási igazolványa lehet.

11. cikkely

- (1) Az identitási igazolvány alapjául szolgáló, írásos nyilatkozatokat a polgármesteri hivatalok a megyei közigazgatási bíróságok mellett létesülő hivatalokban iktatják.
- (2) Az identitási igazolvány alapjául szolgáló, írásos nyilatkozatok módosíthatók és visszavonhatóak; adatvédelmük biztosított.

12. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat megválasztását a Kormány rendeli el parlamenti határozat alapján, melyet a kisebbségek parlamenti képviselői kezdeményeznek.
- (2) A megválasztott testületek mandátuma négy évre szól.
- (3) A tanácsba választott képviselő megbízatása véget érhet:
 - a) lemondással;
 - b) a képviselő halálával;
 - c) a választói jogok elvesztésével;
 - d) a személyi elvű önkormányzat feloszlásával.

- (4) A tanács mandátuma idő előtt megszűnik, ha:
- a) feloszlatja önmagát;
 - b) a képviselők száma az eredeti létszám 2/3-a alá csökken;
 - c) a Parlament, a Kormány javaslatára, az Alkotmánybíróság véleményének kikérése után megállapítja a tanács működésének alkotmányellenességét.
- (5) Az időközi vagy új választást a Kormány írja ki, a feloszlatást követő 60 napon belüli időpontra.

13. cikkely

- (1) A nemzeti kisebbségek személyi katasztereinek létesítéséről, fenntartásáról, a választások lebonyolításáról külön jogszabály rendelkezik, mely e törvény rendelkezései alapján készül el.

IV. Cím

A személyi elvű önkormányzat vagyona, gazdálkodása, pénzügyi forrásai

14. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat jogalanyisága tulajdonjogi vonatkozásban is teljes: megilletik mindazok a jogok, és terhelik mindazok a kötelességek, amelyek a tulajdonost megilletik, illetve terhelik.

15. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat tulajdonának forrásai:
- a) átvétel az állami tulajdonból, külön jogszabály alapján;
 - b) a polgári jog szabályai szerint, azaz szerződések, hatósági határozatok, adományok stb. révén szerzett tulajdon.
- (2) Az állami tulajdonból a személyi elvű önkormányzatok tulajdonába átmenő vagyontárgyak körében a következők tartoznak:
- a) egyetem, főiskola;

- b) középiskola, szakközépiskola;
- c) diákotthon;
- d) múzeum, közgyűjtemény;
- e) emlékhely, köztéri műalkotás;
- f) könyvtár;
- g) művelődési ház, központ;
- h) emlékház;
- i) színház, szabadtéri színpad;
- j) tudományos intézet;
- k) közszolgálati rádió- és tévéstudió;
- l) szórványóvodák és –iskolák;
- m) speciális nevelőintézet, pedagógiai intézet;
- n) levéltár.

- (2) E vagyontárgyi kör nevesítése és a személyi elvű önkormányzatok tulajdonába való átadása külön jogszabály alapján történik.
- (3) Az állami tulajdonból származó és a személyi elvű önkormányzat feladatkörét közvetlenül szolgáló vagyontárgyak a törzsvagyont alkotják és vállalkozásban nem vihetők be.
- (4) A személyi elvű önkormányzat csak olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelősség nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét.

16. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat pénzügyi forrásai:
 - a) az állami költségvetés,
 - b) alapítványok, hazai és külföldi szervezetek támogatása;
 - c) adományok;
 - d) vállalkozások haszna;
 - e) egyéb törvényes bevételek.
- (2) A személyi elvű önkormányzat vállalkozásai állami költségvetési hozzájárulásból nem finanszírozhatók.

V. Cím

Törvényességi ellenőrzés

17. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzatok gazdálkodását, az állami költségvetésből nyújtott támogatások törvényes felhasználását a Számvevőszék ellenőrzi.

18. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat választott testületeinek határozatai és rendeletei ellen e testületek székhelye szerint illetékes közigazgatási bíróságokhoz lehet benyújtani a keresetet.
- (2) Az illetékes közigazgatási bíróság ítéletét a Legfelsőbb Törvényszéken lehet felfolyamodással megtámadni.

19. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzat statútumának jogszerűségét és alkotmányosságát az Alkotmánybíróság ellenőrzi.

20. cikkely

- (1) A személyi elvű önkormányzatok működése törvényességének ellenőrzésére a Kormány létrehozza a személyi elvű önkormányzatok biztosának hivatalát, melynek élére a miniszterelnök kinevezi a személyi elvű önkormányzatok biztosát.
- (2) A személyi elvű önkormányzatok biztosa törvényességi kifogást emelhet az önkormányzatok vezető testületeinek határozatai és rendeletei ellen, s keresettel fordulhat ezen határozatok és rendeletek kibocsátását követő harminc napon belül az illetékes bírósághoz.
- (3) A kereset benyújtásának a határozat vagy rendelet végrehajtására halasztó hatálya nincs, de a személyi elvű önkormányzatok biztosa kérheti az illetékes bíróságtól a végrehajtás felfüggesztését.

VI. Cím

Átmeneti és záró rendelkezések

21. cikkely

- (1) E törvény a Hivatalos Közlönyben való közzétételének napján lép hatályba.
- (2) E törvény hatályba lépését követő hatvan napon belül a Kormány a Parlament elé terjeszti a nemzeti kisebbségek személyi kataszteréről és a személyi elvű önkormányzatok választásáról szóló törvény tervezetét.

1995.IV.1